

DEBAKL V MIAMI

Ozbrojené střetnutí, při kterém dojde na střelné zbraně, se ve skutečnosti vždy velmi podstatně liší od všeho, co můžeme zažít na paintbalovém hřišti, na videostřelnici i na sebelepší laserové střelnici, nemluvě o tom, co lze vidat ve filmech a v televizi. Na rozhodování jsou jen sekundy nebo jejich zlomky, ale hlavně zásah střelou bolí a dá se na něj doopravdy zemřít. Ukažme si na konkrétním příkladě, jak ošidný a osudově tragický může být ozbrojený zásah proti odhodlaným zločincům i pro profesionály, kteří by k tomu měli být vycvičení, měli by mít dostatek zkušeností a věděli, koho proti sobě mají.

Miamský policejní debakl nebo zkratka miamský debakl - to je pojem mnohokrát rozebíraný nejen v policejních kruzích na celém světě. V USA mu dokonce věnovali televizní seriál Miami Vice a celovečerní film FBI - bez ohledu. Událost sama pak byla v policejních sborech podnětem k provedení řady organizačních a technických opatření.

Co se vlastně stalo? 11. dubna 1986 došlo k přestřelce na jednom z parkovišť ve floridském Howardu, který je součástí velkoměstské aglomerace Miami. Na americké poměry by to nebyla přestřelka ničím zvláštní. Na jedné straně stálo osm agentů FBI, mezi nimi tři příslušníci speciálního protiteroristického komanda SWAT, na druhé straně dva bezohlední a těžce ozbrojení zločinci. Zcela nepochopitelná a pro všechny šokující však byla tragédie nebo spíš katastrofa, do které tato přestřelka vyústila v důsledku špatné taktiky policejního zásahu, málo účinné výzbroje policistů a jejich neadekvátního jednání ve stresové situaci, na kterou zřejmě byli špatně psychicky připraveni.

Miami, považované také za jednu z bašt organizovaného zločinu, patří spolu s New Yorkem a Detroitem k americkým velkoměstům s nejvyšší úrovní násilné kriminality. Od počátku roku 1985 tu byla hlášena nová série bankovních loupeží, která kromě Floridy zasahovala do několika amerických států a patřila tedy do kompetence Federálního úřadu pro vyšetřování, známého FBI. Zpočátku se zjistilo jen to, že loupeže provádějí dva ozbrojení bílí muži, oblečení v tmavých overalech a maskovaní lyžařskými kuklami. Počínali si zvláště bezohledně a nikdy neváhali okamžitě použít zbraň. Zastřelili nebo těžce postřelili několik bankovních strážců a pálili i proti zákazníkům.

V jednom případě na odchodu z vyloupené banky vystřelili na Mexičana Jose Colloreda, který se svým automobilem právě zastavil na přilehlém parkovišti. Jen tak mimochodem ho oloupili, vzali si jeho automobil a odjeli z místa přepadení. Coloredo však zranění přežil a jako jediný mohl podat poměrně přesný popis pachatelů, kteří se před ním odmaskovali v domnění, že je mrtev. Podle popisu byla v policejních evidencích rychle zjištěna totožnost obou bankovních lupičů. Byli to veteráni vietnamské války William Platt a Michael Matix, kteří se po demobilizaci nedokázali zařadit do normálního života a v posledních letech se živili převážně loupežemi.

Coloredův černý Chevrolet Monte Carlo s poznávací značkou NTJ 891 byl počátkem roku 1986 zaregistrován na místech dalších bankovních loupeží, i když lupiči občas používali i jiná vozidla. 11. dubna 1986 Platt s Matixem znovu přepadli jednu z miamských bank, kterou „navštívili“ už předchozího roku. Tentokrát však nové automatické zařízení spustilo poplach a oba zločinci kryjící se palbou urychleně opustili místo činu s kořistí pouhých 8000 dolarů. V černém Chevroletu zamířili k dálnici.

Opustilo je však štěstí. Cestou potkali vůz agenta FBI Grogana, ten poznal Coloredův Chevrolet a začal pachatele pronásledovat. Současně dal rádiem zprávu svému představenému, kterým byl „FBI - Supervisory - Speciál Agent“ McNeill. Tento ve službě zešedivělý policista navzdory svým zkušenostem do-

stal okamžitě loveckou horečku (nebo se snad chtěl proslavit?) a odstartoval řetěz těžko pochopitelných jednání.

McNeill měl v té chvíli k dispozici čtrnáct rádiovozdů s posádkami. Šest mužů ve třech automobilech vyslal rádiem na pomoc Groganovi. Sám opustil řídicí středisko, skočil do služebního auta a vyrazil po dálnici Dixieland High-way, aby se zapojil do honičky. Měl zřejmě dobrou místní znalost a vynikající čich: na 120. ulici zkřížil pachatelům cestu. Stačil si všimnout, že spolujezdec v pronásledovaném autě manipuluje s puškou. Obrátil auto, zmírnil rychlost a s odstupem se držel za Chevroletem.

Když se přiblížili další pronásledovatelé, rozhodli se McNeill a jeho agenti, že vezmou jedoucí Chevrolet z obou stran do kleští. To se však nepodařilo. Michael Matix za volantem Chevroletu manévroval lip, protáhl se vlevo a než agenti FBI zkonsolidovali své řady, odjel.

Chevrolet však neunikl nadlouho. Na 82. ulici zločince dohonil agent Manauzzi a vytlačil je na malé parkoviště tak, že Chevrolet narazil do silného stromu. Vpravo těsně u něj stála dvě prázdná osobní auta, vlevo Manauzzi, takže u Chevroletu nešly otevřít dveře. Zdánlivě ideální situace završená tím, že vzápětí dorazily další dva vozy FBI (s posádkami Dove - Grogan a Risner - Orrantia) a Chevrolet na parkovišti dokonale uzavřely.

Oba bývalí vojáci Matix a Platt byli známi jako dobří a pohotově reagující střelci s bojovými zkušenostmi. Byli dokonale strážliví a nebyli pod vlivem drog. Platt držel v ruce samonabíjecí pušku Ruger Mini 14 na výkonný vojenský náboj ráže .223 Remington s několika plným zásobníky po 30 ranách. Matix měl při ruce sedmiranovou opakovači brokovnici Smith & Wesson M 3000 ráže 12 a v autě měli ještě šestiranový revolver Smith & Wesson M 586 ráže .357 Magnum s šestipalcovou hlavní.

Proti zločincům stálo nakonec osm vycvičených agentů FBI. Byli vyzbrojeni služebními revolvery Smith & Wesson typů M 13 (šestiranový ráže .357 Magnum) a Chief Speciál (pětiranový s krátkou hlavní ráže .38 Speciál). Všichni agenti měli jen náboje ve válčích revolverů, jen jeden měl několik dalších nábojů volně v kapse. Příslušníci komanda SWAT měli místo revolverů patnáctiranové samonabíjecí pistole Smith & Wesson M 459 ráže 9 mm Luger. Všichni agenti měli pro pistole i revolvery náboje Winchester Silvertip s expanzivní střílou. Jsou to náboje se sníženým výkonem, které se doporučují k použití v hustě osídlených oblastech. Střela má dobrou účinnost proti živé síle na kratší vzdálenosti, ale dál už tolik neohrožuje okolí. Ve většině služebních aut byly dále ochranné vesty a policejní pětiranové opakovači brokovnice Remington M 870 ráže 12.

Za tohoto rozložení sil ledově klidný William Platt zvedl pušku a ze svého sedadla zahájil palbu na Manauzziho auto. Manauzzi snad chtěl palbu opřevést, ale neměl čím! V duchu hollywoodských zvyklostí totiž při honičce odložil revolver na vedlejší sedadlo, aby ho měl při ruce. Když na parkovišti prudce zabrzdil, zbraň mu spadla na podlahu a zaklínila se pod sedadlem. Bezbranný Manauzzi vyskočil z auta a snažil se někde ukrýt. To se mu však nepodařilo a byl těžce zraněn několika zásahy z Plattovy pušky.

V tom okamžiku se na parkoviště přiřítit ve svém voze velitel zásahu McNeill a zastavil (dost nešťastně) u ležícího Manauzziho. Platt na něj v rychlém sledu vystřelil 14 ran, ale poškodil jen automobil. McNeill si teprve teď začal navlékat ochrannou vestu, ale nemohl ji zapnout. Vyskočil tedy z vozidla a běžel se ukrýt za motor Manauzziho auta. Odtud vystřelil z revolveru čtyři rány, ale ze vzdálenosti tří metrů se mu nepodařilo ani jednou zločince zasáhnout! Sám byl v té chvíli postřelen do pravé ruky, kterou střílel. Jen setrvačností a bez míření vystřelil další dva náboje. Pak se v krytu pokoušel levou rukou nabít zbraň náboji, které měl v pravé kapse. To se mu však nedařilo.

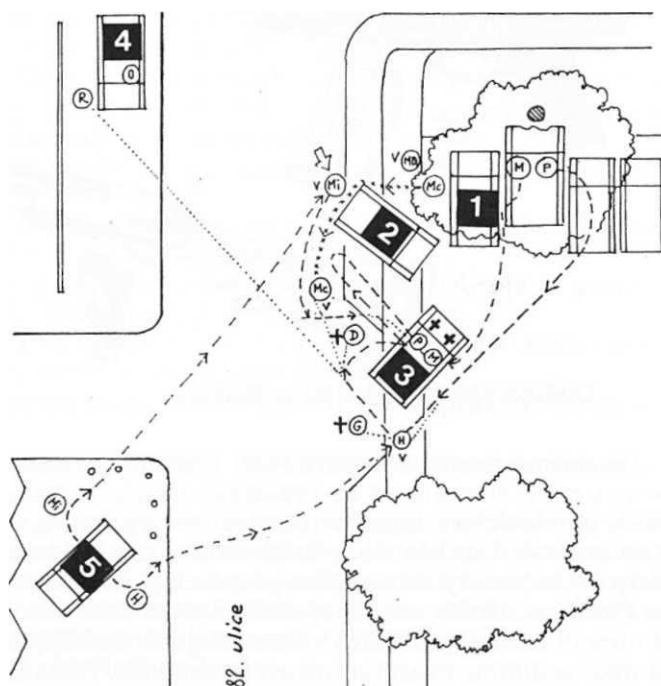
Vše se odehrálo asi během dvou minut, po kterých dorazil na místo pátý vůz FBI s agenty Hanlonem a Mirelessem. Ti zastavili na protějším chodníku. Mireless vyskočil a s brokovnicí v ruce se rozběhl na pomoc McNeillovi. Byl už

téměř u cíle, když se dostal do výhledu Plattovi a okamžitě byl zasažen střelami do pravé ruky a do levé nohy. Účinná střela ráže .223 ho srazila na zem a do konce přestřelky se už nepostavil. Zatím se jen dokázal odplazit za McNeillovo auto.

Také McNeill si teď vzpomněl na brokovnici, kterou měl zamčenou v držáku v autě, a vypravil se pro ni. Platt si toho všiml, ale ze svého místa nemohl účinně zasáhnout. Protáhl se tedy oknem na střechu vedlejšího automobilu. Tím se však dostal do výhledu příslušníka SWAT Doveho, který na něj bez zaváhání vystřelil ze své pistole S&W. Byl to perfektní zásah: střela prošla Plattovi pravou paží a zasáhla hrudník. Neblaze se však projevily vlastnosti střeliva Silvertip. Střela se při průchodu paží zdeformovala a přestože směřovala k srdci, neměla už dostatečnou průbojnost. Platt byl sice těžce zraněn, ale nadále bojeschopný. Stále s puškou v ruce a s revolverem za pasem přeběhl k Doveho autu, přestože ten na něj rychle vystřelil několik ran. Platt mu nevěnoval velkou pozornost a zaměřil se na za ním stojícího McNeilla, jehož hlavu viděl přes střechu automobilu. Vystřelil na něj ze tří metrů a zasáhl ho do ramene a do hlavy. Tím byl McNeill definitivně vyrazen z boje.

Od začátku přestřelky uběhly tři minuty. V té chvíli se rozhodl zapojit do akce agent Hanlon. Vystoupil z automobilu stojícího na protějším chodníku a za pohybu vystřelil všech pět ran z Chief Speciálu na Matixe, který dosud seděl v Chevroletu. Ani jednou netrefil, jenom na sebe upozornil. Matix na něj vystřelil jednu ránu z brokovnice a zasáhl ho do pravého ramene a do ruky. Hanlon upadl a šok po zásahu hromadnou střelou mu znemožnil jakékoliv další jednání. Poslední, co slyšel, bylo Groganovo: „Ach, můj Bože!“

**Situace na místě
debaklu v Miami**
(P - Platt, M -
Matix, Ma -
Manauzzi, Mc -
McNeill, H -
Hanlon, Mi -
Mireless, D -
Dove, G -
Grogan, R -
Risner, O -
Orrantia)

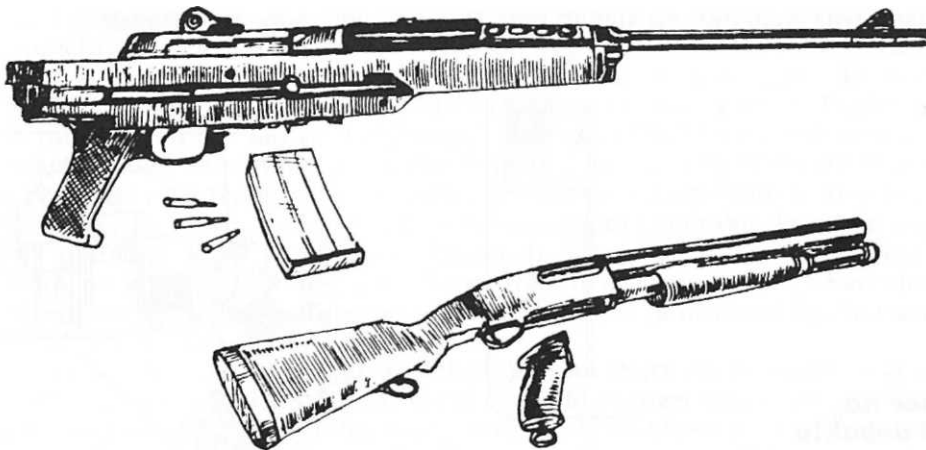

Groganovou zásluhou byli lupiči dopadeni. Avšak jinak tento velitel družstva SWAT, dokonale vycvičený v boji proti teroristům, vynikající střelec a instruktor střelby, sehrál smutnou roli. Přestože byl ozbrojen patnáctirannou pistolí, ani jednou nevystřelil. Báł se, aby neublížil nepravému - při vystupování z automobilu ztratil brýle a protože byl silně krátkozraký, ani na pár kroků nerozeznal protivníka. Chvilí se motal kolem auta a pak se stal snadnou Plattovou obětí. Ten, stále ještě při síle, ho z nejbližší vzdálenosti střelil puškou do prsou. Předtím jen mimochodem střelil ležícího a bezbranného Hanlona do břicha.

Nyní Platt oběhl Doveho a Groganův automobil a na druhé straně narazil na Doveho, který právě přebíjel pistolí. Než se Dove stačil otočit, byl dvakrát zasažen do zad.

Na protější straně ulice asi 40 metrů daleko stáli dva poslední bojeschopní policisté, agenti Risner a Orrantia, kteří do té doby jen přihlíželi. Pohled na Chevrolet s Matixem jim částečně zakrýval strom. Když padl Dove, vystřelil poslední člen SWAT Risner na Platta větší počet ran. Pohyblivý cíl mu však na takovou vzdálenost nedával mnoho šancí a tak Platta zasáhl jen jednou do pravé nohy.

Platt skočil do Groganova auta, kam se mezitím přesunul i Matix. Lupiči nartovali - šlo to jen těžko, protože za volantem seděl těžce zraněný Platt - a chystali se odjet. V těchto chvílích se vzchopil k akci také těžce postřelený Mireless. Nezraněnou levou rukou manipuloval s opakovačí brokovnicí, kterou svíral mezi koleny. Přestože nikdy nic takového necvičil, podařilo se mu čtyřikrát vystřelit a poměrně úspěšně zasáhnout. Platt byl opět zraněn na levé noze a zasažen byl i Matix, který střelbu opětoval a zranil Mirelesse v obličejí.

Dvě ze zbraní Platta a Matixe

Již zřejmě dezorientovaný Platt rozhodl, že nemohou odjet, dokud Mirelesse neumlčí. Namáhavě se vysoukal z auta a s namířeným revolverem vrátil k pololežícímu agentovi. Bolest ze zranění a ztráta krve mu však bránily v soustředění, takže na několik kroků ani jednou ze šesti ran netrefil. Uplynuly čtyři minuty od začátku přestřelky. Mireless ovšem nečekal nečinně. Už za Plattovy střelby na něj vytáhl revolver a levou rukou (také to nikdy dřív nezkoušel!) odvedl perfektní výkon. Nejdřív zasáhl třikrát Platta, potom dvakrát Matixe sedícího v autě na pravém sedadle. Platt se stále ještě držel na nohou a vracel se k autu, možná pro pušku. Mireless poslední ranou - pak už by byl bezbranný - zasáhl Platta do hlavy. Platt byl konečně mrtev a Matix zemřel o chvíli později.

Celá přestřelka trvala pět minut, ve kterých šest agentů FBI (Grogan a Orrantia zbraně nepoužili) vystřelilo 50 ran. Platta zasáhli dvanáctkrát, Matixe šestkrát. Oba zločinci, hlavně ovšem Platt, vystřelili devadesátkrát.

Pozitivním výsledkem policejní akce bylo zneškodnění dvou mimořádně nebezpečných pachatelů. Ale za jakou cenu! Střela vojenského puškového náboje .223 Remington s vysokou počáteční rychlostí při zásahu ztrácí stabilitu a působí ohromná zranění. Agenti Dove a Grogan zemřeli na místě. McNeill, Hanlon a Mireless přežili, avšak s těžkými trvalými následky, které je nadosmrti vyřadily z běžného života. Nejhuř z nich dopadl McNeill, který ochrnul

na všechny čtyři končetiny. Manauzzi se z těžkých zranění po čase uzdravil. Beze škod zůstali jen Risner a Orrantia, kteří se po celou dobu drželi opodál.

V přímém střeleckém souboji utrpěla velká přesila příslušníků elitního policejního sboru jednoznačnou a zdrcující porážku. Americký tisk se dodnes dohaduje, co k tomu vlastně vedlo.

Objevily se spekulace svalující vinu jen na výzbroj agentů FBI a staly se podnětem pro oživení letitých diskusí na téma pistole - revolver, střelivo 9 mm Luger - .45 ACP - .357 Magnum atd. Jistě, agenti FBI s revolvéry a pistolemi měli proti samonabíjecí pušce vojenského typu typu ztíženou situaci. Ale hlavní příčinou debaklu to nemůže být - za ten si mohli policisté sami.

Většina nezaujatých i zaujatých kritiků miamské policejní akce upozorňuje především na taktické chyby, kterými byl zákrok agentů FBI poznamenán. Názory můžeme shrnout do následujících bodů:

1. McNeill jako nejvyšší úředník FBI v místě měl akci řídit z centrály a zejména měl
 - a) promyslet plán celé akce včetně způsobu sledování a zadržení zločinců,
 - b) zajistit k zadržení zločinců, o kterých bylo známo, že jsou ozbrojeni a vrcholně nebezpeční, potřebný počet policistů a odpovídající materiál,
 - c) svěřit vedení akce na místě schopnému a instruovanému policistovi,
2. pokud už McNeill usoudil, že musí osobně přispět k zadržení pachatelů na místě, pak měl akci na místě skutečně řídit podle promyšleného plánu, se kterým by seznámil podřízené (jestliže místo toho nejprve spěchal na pomoc zraněnému Manauzzimu, je to z lidského hlediska pochopitelné, ale z hlediska profesionálního naprosto neomluvitelné),
3. za této situace se alespoň ostatní agenti na místě měli domluvit na postupu,
4. bez brýlí téměř slepý policista není pro takovou akci způsobit a použitelný, byť by s brýlemi byl schopen sebelepších výkonů,
5. přestože bylo známo, že pronásledovaní zločinci jsou ozbrojeni, policisté nepoužili ochranné vesty, které měli připravené v autech,
6. mimo Manauzziho (který si nemohl vybírat) ostatní policisté zastavili své automobily tak, že se jen těžko mohli dostat do krytu,
7. nejméně dva ze zasahujících policistů neměli zbraně připravené k okamžitému použití,
8. téměř žádný z policistů neměl rezervní náboje pro revolver, o přípravcích pro rychlé nabíjení nemluvě.

Plně se potvrdilo, jak propastný je rozdíl mezi sebenáročnějším nácvikem a skutečnou akcí. Ale vlastně všichni zúčastnění policisté měli bohaté zkušenosti z řady i složitých zásahů. Tady se projevila lovecká horečka a neblahý vliv profesionální rutiny na dodržování základních pravidel a profesionálních návyků. Elitní střelci, příslušníci komanda SWAT, se potom z více než třiceti ran trefili jen dvakrát. McNeill se kryl za automobilem tak, že Platt viděl jeho hlavu. Jiný policista se kryl za otevřenými dveřmi automobilu, které jsou pro jakoukoliv palnou zbraň zanedbatelnou překážkou. Další policisté se rozběhli proti chladnokrevnému střelci, ačkoliv při strážlivé úvaze by museli vědět, že nemají šanci.

Není přesně známo, jaké konkrétní závěry udělal z této tragické a draze zaplacené zkušenosti FBI. V obecné rovině si je však může udělat každý sám. Nakonec postačí, když si v rizikové, byť i třeba daleko nevinnější situaci vzpomene na miamský debakl.